

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1947.

Andra kammaren.

Nr 20.

Lördagen den 3 maj.

Kl. 11 fm.

§ 1.

Justerades protokollen för den 26 och den 28 nästlidna april.

§ 2.

Herr statsrådet *Nilsson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 236, angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid kommunikationsverken m. m.

Denna proposition bordlades.

§ 3.

Föredrogs utrikesutskottets utlåtande, nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av en mellan Sverige och Finland träffad överenskommelse rörande det svensk-finska varuutbytet.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 4.

Föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 29, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 14 februari 1947 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 72, hade Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947.

Enligt förslaget skulle § 2 mom. hava följande lydelse:

2 mom. Krigskonjunkturskatten skall, utom i fall varom nedan sägs, utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet.

Har skattskyldig jämlikt 19 § 2 mom. erhållit uppskov med taxeringen till krigskonjunkturskatt och har skatt till staten för inkomst under beskattningsåret 1946 påförts på grund av punkt 3 eller 4 av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) innan taxeringen till krigskonjunkturskatt verkställs, skall krigskonjunkturskatten utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt annan skatt till staten, som påförts enligt nyssnämnda övergångsbestämmelser, skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Andra kammarens protokoll 1947. Nr 20.

*Förordning
om krigs-
konjunktur-
skatt för år
1947 m. m.*

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)

Har skattskyldig taxerats till krigskonjunkturskatt år 1948 för inkomstökning, för vilken vederbörande är skattskyldig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vid 1948 års taxering, skall krigskonjunkturskatten utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt annan i preliminär skatt under år 1947 ingående skatt till staten skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Till utskottets behandling hade även överlämnats de i anledning av propositionen väckta likalydande motionerna I: 228 av herrar *Wistrand* och *Wehtje* samt II: 340 av herr *Olson* i Göteborg, vari hemställts att riksdagen för sin del måtte besluta, att 9 § 2 mom. i föreliggande förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 skall erhålla följande lydelse:

»Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed skatt till staten för inkomst och förmögenhet för år 1947 skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke skall hänsyn jämväl tagas till de skatter, som skulle hava erlagts, därest icke jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) eftergift därav medgivits, därvid dessa skatter skola beräknas efter de grunder, enligt vilka skatter för inkomst och förmögenhet komma att ingå i den preliminära skatten för år 1948.»

Till behandling i samband med förevarande proposition hade utskottet därjämte upptagit de under motionstiden vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 141 av herr *Wehtje m. fl.* och II: 236 av herr *Olson* i Göteborg, vari hemställts,

ej mindre, att riksdagen för sin del måtte besluta, dels att 9 § 2 mom. förordningen den 21 juni 1946 om krigskonjunkturskatt för år 1946 (nr 361) skall erhålla följande lydelse:

»Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av det belopp, varmed skatt till staten för inkomst och förmögenhet för år 1946 skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

Vid tillämpning av stadgandet i föregående stycke skall hänsyn jämväl tagas till de statliga skatter, som skulle hava erlagts, därest icke jämlikt övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) viss eftergift av skatter medgivits, därvid värnskatt skall beräknas efter de debiteringsgrunder, enligt vilka sådan skatt ingår i den preliminära skatten för år 1947»,

dels ock att tredje och fjärde styckena i punkt 6) av övergångsbestämmelserna till uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896) sådana dessa lyda enligt förordningen den 29 juni 1946 (nr 472) skulle utgå,

än även att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes utfärda bestämmelser angående restitution av krigskonjunkturskatt i de fall detta föranleddes av i sistnämnda motioner föreslagna författningsändringar ävensom de tillämpningsföreskrifter i övrigt, som på grund av samma författningsändringar kunde bliva erforderliga.

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)

Utskottet hemställde.

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 72 samt med avslag å de likalydande motionerna I: 228 av herrar Wistrand och Wehtje samt II: 340 av herr Olson i Göteborg, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947; samt

B) att de likalydande motionerna I: 141 av herr Wehtje m. fl. och II: 236 av herr Olson i Göteborg måtte av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Reservation hade avgivits av herrar *Velander, Wehtje, Henriksson* och *Olson* i Göteborg, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 72 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas, samt i anledning av de likalydande motionerna I: 228 av herrar Wistrand och Wehtje samt II: 340 av herr Olson i Göteborg antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 med den ändring, att 9 § 2 mom. erhöles den i nämnda motioner föreslagna lydelsen; samt

B) att riksdagen måtte i anledning av de likalydande motionerna I: 141 av herr Wehtje m. fl. och II: 236 av herr Olson i Göteborg besluta, att 9 § 2 mom. förordningen den 21 juni 1946 om krigskonjunkturskatt för år 1946 (nr 361) skall erhålla den lydelse som föreslagits i sistnämnda motioner samt att motionärernas yrkanden om avfattningen av övergångsbestämmelserna till uppborädsförordningen och skrivelse till Kungl. Maj:t måtte bifallas.

Utskottets hemställan föredrogs; och anförde därvid:

Herr **Henriksson**: Herr talman! Då man talar om ett efterskänkande av skatt för år 1946 i samband med övergången till källskatt, är detta en synnerligen missvisande terminologi, som lätt leder tankegången på felaktiga spår och sålunda för till felaktiga slutsatser. Särskilt finansministern har ju med viss förtjusning tagit ordet »efterskänka» i sin mun, när han talat om övergången till källskatt, trots att denna övergång i praktiken lett till en hårdare beskattning för många skattskyldiga under år 1947 än om man bibehållit det gamla systemet för skatteuttagningen. Men då kan man fråga sig, vad det var som skedde, då vi övergingo till den s. k. källskatten. Jo, helt enkelt det, att staten i sitt årliga skatteuttag ändrade beräkningsgrunden för skattens erläggande. Någon mera påtaglig effekt i skattelöjande riktning medför icke övergången till källskatt förrän en person inträder i pensionsåldern eller avlider. För juridiska personer, som i allmänhet ha en längre livslängd än de fysiska, blir det praktiskt taget ingen verkan alls.

I här föreliggande förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947, närmare bestämt i förslagets 9 § 2 mom., ha vi ett exempel på de felaktiga slutsatser, som man kan komma till om man talar om ett efterskänkande av skatt vid övergång till källskatt. Departementschefen och utskottsmajoriteten resonera som om skatteberäkningen för 1946 vore något isolerat. Då man icke beräknar någon inkomst- och förmögenhetsskatt med detta år som bas, tager man detta till motiv för att beräkna krigskonjunkturskatten på ett annat sätt än som skett under de föregående åren. Man vill sålunda icke tillåta, att från krigskonjunkturskattens grundbelopp får avdragas den på samma inkomstdel fallande inkomst- och förmögenhetsskatten. Så har ju förfarits under de tidigare åren. Från det s. k. grundbeloppet för krigskonjunkturskatten har, då man utgjort inkomst- och förmögenhetsskatt och sedan beräknat krigskonjunkturskatten, från grundbeloppet för krigskonjunkturskatten avräknats den del av den erlagda inkomst- och förmögenhetsskatten, som beräknats även på det översta skiktet, som alltså faller under krigskonjunktur-

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)

skattens grundbelopp. Men det har, såsom jag tidigare framhållit, icke skett något efterskänkande av skatt. Staten har ändrat beräkningsgrund för inkomst- och förmögenhetsskattens utgörande, men den skattskyldige måste ju kontinuerligt för varje år till staten betala den skatt som erfordras för statens utgifter. För min del har jag i varje fall icke haft någon kännning av ett efterskänkande av skatt för 1946, och jag är alldeles övertygad om att de ärade kammarledamöterna icke heller i sin ekonomi känt att det märkliga inträffat, att de fått en skatt efterskänkt. Det enda som ni ha märkt är väl, att för den händelse er inkomst under 1947 är större än den var tidigare — och många ha på grund av inflationen kommit i den situationen — måste ni betala en högre skatt, alltså en skatt beräknad på en högre inkomst. Om man icke tar hänsyn till detta förhållande vid utformningen av bestämmelserna angående gäldande av krigskonjunkturskatt för 1946, bli de skattskyldiga, som taxerats till sådan skatt, hårdare beskattade än andra, och detta är en orättvisa som bör undanröjas. Samma felaktighet i konstruktionen var rådan- de redan förra året, då 1946 års förordning antogs. Då förelägo motionsvis framförda yrkanden om ändring, men riksdagen beslöt i alla fall acceptera Kungl. Maj:ts förslag. Det är dock ingen tvekan om — jag skall återkomma till detta senare — att den fråga det här gäller är otillfredsställande utredd. Man har förenklat problemställningen alltför mycket och icke underkastat verkningarna av bestämmelsen den ingående analys, som skulle ha varit erfordrerlig.

Frågan togs därför upp på nytt i början av denna riksdag genom två motioner, nämligen I: 141 och II: 236, vari motionärerna påyrka en ändring av 1946 års förordning och restitution av skatt på grund av den för hårda belastning som förordningen fick till följd. I anslutning till den nu föreliggande propositionen framfördes också motioner, nämligen I: 228 och II: 340. I anledning av dessa motioner har utskottet, såsom framgår av betänkandet, inhämtat yttranden. Man måste medgiva, att detta var ett litet framsteg, eftersom det tidigare icke skett en tillräcklig prövning av saken. Yttranden ha inhämtats från kammarrätten, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmöhus län, Göteborgs och Bohus län, Västmanlands län och Västernorrlands län, centrala krigskonjunkturskattenämnden samt Kooperativa förbundet. Det är ganska intressant att studera yttrandena. Det visar sig, att motionärernas yrkanden ha tillstyrkts först och främst av kammarrätten med en mycket utförlig och klarläggande motivering, vidare av länsstyrelserna i Malmöhus län och Västmanlands län, av Kooperativa förbundet samt av centrala krigskonjunkturskattenämnden. Till den senares yttrande finnas dock fogade två reservationer. Avstyrkande yttranden ha inkommit från överståthållarämbetet och länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus län samt Västernorrlands län.

Om de ärade ledamöterna studera yttrandena, skola ni finna, att ett av dem som gå i avstyrkande riktning, ett yttrande som alltså utskottsmajoriteten åberopar som stöd för sitt ståndpunktstagande, är ganska märkligt i ett hänseende. Det är märkligt därför att det dock erkänner det riktiga i motionärernas ståndpunkt. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län säger alltså, att motionärernas linje är den riktiga, men den för ett ganska cyniskt resonemang och säger, att visserligen ståndpunkten är principiellt riktig men att eftersom det gäller att plocka in så mycket pengar som möjligt länsstyrelsen icke tvekar att förorda ett avstyrkande för att man på det sättet skall kunna klämma fram litet mer pengar till staten. Jag måste säga, att jag anser detta yttrande vara litet tvivelaktigt som stöd för utskottsmajoritetens ståndpunkt, som ju måste vara av principiell natur. Det förefaller mig, som om i denna tviste-fråga kammarrättens utförliga och sakliga yttrande måste väga mycket tungt.

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)

Det framgår, såsom jag tidigare yttrade, att hela detta spörsmål är oillfredsställande utrett och prövat. När man förra året gjorde sig skyldig till denna lapsus att icke ordentligt klarlägga verkningarna av bestämmelsen och först nu infortrat yttranden från olika håll och när från en på området så sakkunnig instans som kammarrätten motionärernas yrkande ges det erkännandet, att det är principiellt riktigt, så borde utskottsmajoriteten ha fäst avseende vid detta. Den har emellertid funnit det enklast att slinka förbi kammarrättens yttrande utan att ens försöka ge sig in på ett sakligt bemötande därav. Det är utan tvivel ett bekvämt förfarande, men det är knappast ägnat att stärka utskottsmajoritetens ståndpunkt.

För min del, herr talman, har jag inom utskottet anslutit mig till motionärernas yrkande och biträtt den reservation, som avgivits av herr Velander m. fl. Till denna reservation ber jag att få yrka bifall.

Herr **Sundström** i Skövde: Herr talman! Den fråga som här föreligger är i princip avgjord av fjolårets riksdag. Även då förelågo motioner i samma riktning som nu, men de ledde icke till åtgärd.

Kan man nu påstå, att det framkommit några nya, då okända omständigheter, som motivera att kammaren frångår sin ståndpunkt från i fjoi? Naturligtvis icke. I år liksom i fjol gäller frågan, om man vid beräkning av krigskonjunkturskatten skall få göra avdrag för utskylder, som icke blivit erlagda enligt det nya uppbördssystemet. Det enligt mitt sätt att se avgörande i denna sak är, huruvida krigskonjunkturskatten har något principiellt samband med den ordinarie statsskatten. Av alla förarbetena till författningen framgår klart, att så icke är förhållandet. Denna skatteform motiverades helt enkelt med att det kunde uppstå viss slags inkomst, som var av en sådan natur, att den borde helt eller delvis konfiskeras. När sedan detta ägt rum, skulle den övriga delen tagas till beskattning. Från sådan inkomst skulle då dragas krigskonjunkturskattens grundbelopp och den övriga delen taxeras enligt gängse regler. Gången av beskattningen förutsattes då vara, att man skulle draga av krigskonjunkturskattens grundbelopp och därefter taxera. Nu är det emellertid så, att den ordinarie statsbeskattningen kommer i tiden före krigskonjunkturtaxeringen. Då genomfördes år 1941 den förändringen, att man fick från krigskonjunkturskattens grundbelopp draga av det belopp, som motsvarade skatterna på krigskonjunkturskattens grundbelopp. Allt detta är kanske litet krångligt, men ger man sig tid att tänka igenom det, är det en ganska naturlig anordning. Men den var betingad uteslutande av praktiska skäl, och den omständigheten att man sålunda vidtog den nämnda ändringen, kan icke föranleda den väldiga materiella förändring beträffande krigskonjunkturskatten, som motionärerna ifrågasätta.

I motionerna åberopas också, att det ur rättvisesynpunkt måste anses riktigt att få göra avdrag för icke erlagda utskylder på grund av den situation, som uppkommit genom övergång till källskattesystemet, och på grund av konstruktionen av själva krigskonjunkturskatten, vars belopp fixeras just genom att från grundbeloppet avdraga löpande skatter. Överståthållarämbetet bestrider emellertid riktigheten av ett sådant betraktelsesätt. Ämbetet framhåller, liksom utskottet och alla övriga instanser, att skattens uppgift är väsentligen att korrigera inkomster och konfiskera en del som betraktas som krigsvinster. När detta ägt rum fastställes beskattningen efter bärkraft liksom för andra inkomsttagare. Centrala krigskonjunkturskattenämnden, som väl ändå på detta område måste tillnötas lika stor sakkunskap som kammarrätten, har också medgivit att ett bifall till motionerna saknar formell grund. Men nämnden vill ändå av billighetsskäl tillstyrka motionerna. Det skäl som nämnden an-

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)

ser sig kunna andraga för denna sin ståndpunkt är emellertid icke starkare än att man kommer till den slutsatsen, att full rättvisa i beskattningen icke åstadkommes vare sig genom ett avslag eller ett bifall till motionerna. Nämnanden tröstar sig emellertid med — och ger sitt bifall på den grunden — att dagens situation icke skulle ha uppstått, om uppbördsreformen kommit först efter krigskonjunkturskattens avveckling. Nu är det emellertid så förargligt, att två av nämndens ledamöter ha underkänt även detta argument som stöd för motionerna. Dessa herrar framhålla, att krigskonjunkturskatten är en korrigerande av inkomsten och att på den del, som beskattas i vanlig ordning och som beröres av källskatten, de krigskonjunkturbeskattade icke betala högre inkomstskatt än vad som får betalas av alla andra. Någon orättvisa skulle sålunda i detta fall icke kunna uppstå. Herrarna Wulff och Brunes anse också, att en omläggning av uppbördsreformen vid en senare tidpunkt icke skulle ha medfört några fördelar för de skattskyldiga. Endast under den förutsättningen, säga de, att den skattskyldige får behålla en på grund av krigskonjunkturen onormalt hög inkomst sedan krigskonjunkturskatten avvecklats — och det är troligt att många personer få göra det — kunna dylika skattelindringar uppstå. Men, anmärka dessa herrar, den omständigheten att det i vissa fall kommer att ske, att stora inkomster komma att behållas, kan icke utgöra tillräcklig motivering för ett bifall till motionerna.

Jag skall icke ytterligare referera de sakkunnigas yttranden. Jag tror, att de i detta fall väga ungefär jämnt och att det föreligger lika stora betänkligheter hos de instanser som avstyrka motionerna som tveksamhet hos dem som tillstyrka dem. Efter vad jag kan förstå, skulle det vara ganska underligt, om riksdagen nu på dessa synnerligen bräckliga grunder skulle besluta restitution av krigskonjunkturskatt, vilket även skulle bli följden av ett bifall till reservationen. Man bör dock komma ihåg, att enbart i Stockholm äro mer än 3 000 skattemål avgjorda, och det skulle naturligtvis vara en mycket allvarlig sak att riva upp alla dessa lagakraftvunna taxeringar. Men det är klart att om rättvisan ovillkorligen kräver det, får man icke väja för att pålägga myndigheterna ett ökat arbete. I detta fall kan jag emellertid icke finna, att tillräckliga skäl ha andragits för en så långtgående åtgärd. Det har ofta i denna kammare anförts ett latinskt ordspråk, som säger, att i tvistiga fall skall man icke handla. Jag tycker, att den varning, som ligger i detta ordspråk, är alldeles särskilt påkallad i dag, ty i detta fall finns det säkerligen stor anledning att icke handla i enlighet med motionärernas önskemål, och jag ber därför, herr talman, att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Henriksson: Herr talman! Herr Sundström i Skövde framhöll inledningsvis, att denna fråga i princip avgjorts i fjol, och han frågade sig om det nu tillkommit nya synpunkter och besvarade denna fråga med nej. Jag framhöll redan i mitt första anförande, att frågan hade diskuterats föregående år, men att den då var otillfredsställande utredd. Nu ha vi genom bevillningsutskottets hörande av olika myndigheter fått ett mera omfattande material, och det förvånar mig, att herr Sundström i detta material icke har kunnat finna några nya synpunkter. Om det är så, att man en gång råkat fastställa en felaktig princip, kan man då icke, herr Sundström, om man kommer till den uppfattningen, att principen var felaktig, rätta till vad man gjort? Det skulle väl vara ganska farligt för demokratien och vårt demokratiska styrelsesätt, om man icke skulle ha förmåga att rätta egna misstag. Vi äro ju dock endast människor och kunna begå misstag, Det skulle bli rätt allvarligt för rätts-

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)

säkerheten, om herr Sundströms principer skulle följas i någon större omfattning.

När herr Sundström var inne på frågan om restitutionsförfarandet, framhöll han, att det skulle vara en ganska allvarlig sak att sätta i gång med en så stor apparat. Visserligen gjorde han sedan den reservationen, att om det vore så, att det vore en riktig väg, skulle man icke tveka att göra det, men herr Sundström får förlåta mig, om jag nog tycker mig ha på känn, att även synpunkten om den stora apparaten har fått väga litet för mycket, när utskottsmajoriteten trots den anförda argumenteringen skjutit ifrån sig saken.

Herr Sundströms resonemang i själva sakfrågan skulle ha ett visst fog för sig, om någon ändring i uppördssystemet icke hade skett. Emellertid är det ju just detta, som är orsaken till problemet, och det är därför som man måste tänka sig in i verkningarna ordentligt för att kunna komma till ett riktigt resultat. Som jag tidigare framhöll går det icke att förenkla detta tänkesätt, därför att det är besvärligt att tänka igenom det hela. Herr Sundström sade själv, att detta är en mycket krånglig fråga, men om man ger sig tid att tänka igenom den, skulle den klarna. Jag skall därför be herr Sundström tänka igenom saken en gång till, så kanske han också skall komma till klarhet om att reservationen är den riktiga linjen.

Som herr Sundström framhöll, skulle icke problemet ha uppstått, om införandet av källskatten kommit efter det krigskonjunkturskatten var avvecklade. Nu måste man emellertid ta hänsyn till det förändrade läget. Jag skall ta ett enkelt exempel för att belysa frågan. Vi tänka oss en inkomsttagare, som har precis samma inkomst under 1946 och 1947. År 1946 skall en del av inkomsten drabbas av krigskonjunkturskatt. Enligt majoritetens förslag skall man ta ut krigskonjunkturskatt till hela dess grundbelopp, Man får icke, såsom skulle blivit fallet vid oförändrat uppördssystem, minska grundbeloppet med den del av inkomst- och förmögenhetsskatten, som är beräknad på den totala inkomsten. Vad händer då 1947? Jo, med den oförändrade inkomsten får inkomsttagaren betala inkomst- och förmögenhetsskatt på hela inkomsten. Han får enligt majoritetens princip icke en motsvarande justering av krigskonjunkturskattens grundbelopp och måste ju på det sättet bli hårdare beskattad än om denna övergång till källskatt icke skett. Om det gamla uppördssystemet bibehållits, hade ju denne skattskyldige fått lov att från grundbeloppet avdraga den del, som han betalt — för att använda ett uttryck, som använts i detta sammanhang — »för mycket» i inkomst- och förmögenhetsskatt.

Herr Sundström gick i alla fall så långt, att han förklarade, att han tyckte argumenten här väjde ganska jämnt, och i det dilemma han då befann sig, citerade han ett ordspråk, som säger, att i tvistiga fall skall man icke handla. Ja, det kan kanske vara bra och bekvämt ibland, herr Sundström, men det kan dock vara farligt att gå de vägarna. Jag skulle, herr talman, i stället vilja citera ett annat liknande ord, som användes inom vårt domarväsen, nämligen att när man är tveksam, skall man hellre fria än fälla. Om herr Sundström är tveksam skall han icke döma människor till hårdare skattebelastning än de rättvisligen skola ha. Därför vidhåller jag, herr talman, mitt yrkande om bifall till reservationen.

Herr **Sundström** i Skövde: Herr talman! Herr Henriksson påstod, att denna fråga var otillfredställande utredd, men jag tror, att den som varit med både i fjol och i år bör ha ganska väl kommit underfund med vad frågan egentligen gäller. Det är icke så, att det är någon felaktig princip, som här inaugureras, vilket motionärerna skulle kunna åberopa till förmån för sin ståndpunkt, utan tvärtom går det som en röd tråd genom alla remissinstansers yttranden, att

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)
rent formellt och rent principiellt är motionernas ståndpunkt ohållbar. Vad man andragit till stöd för motionerna har varit rättvisesynpunkter och billighetsskäl, vilka också genom remissinstansernas uttalanden blivit väsentligen reducerade och i vissa fall fullständigt söndersmulade.

Påståendet, att det skulle ha medfört vissa fördelar för de skattskyldiga, om krigskonjunkturskattens avveckling ägt rum före källskattereformen, underkännes märkvärdigt nog av krigskonjunkturskattenämndens två reservanter. Och jag dristar mig icke gentemot dem hysa någon annan mening än den de uttala i denna onekligen litet intrikata fråga. Jag nöjer mig med att förlita mig på att de som sitta där i ledningen ha penetrerat saken och sålunda kunna tillmätas lika stort vitsord som både herr Henriksson och jag, när det gäller att bedöma den saken.

Herr Henriksson rekommenderar åt mig att gå igenom denna sak en gång till, och det är ju älskvärt sagt, men på den punkt, där jag förklarade, att jag hade tänkt färdigt, tror jag icke att jag är i behov av någon ytterligare tankemöda. Krigskonjunkturskatten är ju att betrakta såsom konfiskation av en viss del av inkomsten. Tvisten gäller ju hur den del som återstår, sedan konfiskationen ägt rum, skall beskattas och vilka skatter på den delen som skola efterskänkas. Det synes mig då stå ganska klart, att en omläggning av metoderna för att beräkna krigskonjunkturskattens grundbelopp icke kan föranleda avdrag för utskylder, som icke blivit erlagda.

Till sist vill jag bara säga, att krigskonjunkturskatterna måste ses i ett enda sammanhang, därför att de löpa i varandra år från år, och ser man det såsom en helhet, där alla skattskyldiga ingå som ett sammanhängande led, tror jag att det framstår ännu orimligare att just för den del av de skattskyldiga det här gäller vidtaga dessa åtgärder.

Jag vidhåller, herr talman, mitt yrkande.

Herr Henriksson: Herr talman! Med anledning av att herr Sundström säger, att motionärernas och reservanternas ståndpunkt blivit underkänd ur formell synpunkt av alla, som yttrat sig, skall jag bara ta ett citat ur det yttrande herr Sundström stöder sin uppfattning på, nämligen det avstyrkande yttrandet av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. I detta yttrande säges följande: »Ur formell synpunkt är det utan tvivel riktigt, att skatteeftergiften 'tages tillbaka vid krigskonjunkturskatten'.» Jag ville bara, herr talman, med detta belysa, att vad herr Sundström nyss framhöll kanske icke var alldeles riktigt.

Härmed var överläggningen slutad. Herr talmannen framställde propositioner dels på bifall till utskottets förevarande hemställan, dels ock på bifall till den vid betänkandet fogade reservationen; och fann herr talmannen den förra propositionen vara med övervägande ja besvarad. Herr Henriksson begärde emellertid votering, i anledning varav efter given varsel följande voteringsproposition upplästes och godkändes:

Den, som vill, att kammaren bifaller bevillningsutskottets hemställan i utskottets förevarande betänkande nr 29, röstar

Ja:

Den, det ej vill, röstar

Nej:

Vinner Nej, har kammaren bifallit den vid betänkandet fogade reservationen.

Sedan kammarens ledamöter härefter intagit sina platser och voteringspropositionen blivit ännu en gång uppläst, verkställdes omröstning genom uppres-

Förordning om krigskonjunkturskatt för år 1947 m. m. (Forts.)
ning; och befanns därvid att flertalet röstat för ja-propositionen, vadan kam-
maren bifallit vad utskottet hemställt.

§ 5.

Föredrogs första lagutskottets utlåtande, nr 32, i anledning av Kungl. Maj:ts
proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 12 december
1941 (nr 925) om reglering av förbrukningen av elektrisk kraft och gas.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 6.

Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 5, i an-
ledning av väckt motion angående effektivare åtgärder mot ocker vid för-
sträckning.

Utskottets hemställan bifölls; och skulle, jämlikt § 63 riksdagsordningen,
detta beslut genom utdrag av protokollet delgivas första kammaren.

§ 7.

Föredrogs andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i an-
ledning av väckta motioner angående åtgärder för utveckling av det svenska
musiklivet och om utredning rörande löne- och pensionsförhållandena för vissa
enskilda orkesterföreningars musiker.

Utskottets hemställan bifölls.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes

statsutskottets utlåtanden:

nr 5 a, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte
huvudtiteln gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budget-
året 1947/48, såvitt avser anslagen inom inrikesdepartementets verksamhets-
område, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 88, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnads-
arbeten för försvaret m. m.;

nr 89, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående livränta åt E. L.
Ceder m. m.; och

nr 90, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse från er-
sättningskyldighet för konteramiralen C. G. Wahlström; samt

andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 11, i anledning av
väckt motion angående en allmän decentralisering av statsförvaltningen m. m.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11.44 fm.

In fidem
Gunnar Britth.